

електронних архівів, а також для матеріальної і технічної підтримки при заповненні цих архівів і користуванні ними. Вимагайте, щоб ваші грантоотримувачі поміщали результати своїх робіт у відкритих архівах і/або публікували їх в журналах відкритого доступу. Забезпечте фінансову підтримку авторам в бідних країнах або організаціях, щоб у них була можливість сплатити витрати по створенню відкритих архівів і/або публікації своїх робіт в журналах і архівах відкритого доступу.

2. Альтернативні журнали. Надайте засоби для покриття видавничих витрат, пов'язаних з публікацією журналів відкритого доступу. Доведіть до відома дослідників, які вже мають ваші гранти, що вони можуть використовувати відпущені гроші для покриття витрат, пов'язаних з відкритими архівами або журналами відкритого доступу, або здійсніть додаткове фінансування для покриття цих витрат. Відпускайте засоби на створення журналів відкритого доступу. Виділяйте кошти, щоб допомогти звичайним журналам перейти в режим відкритого доступу. Використовуйте свої гранти для формування пожертвувань на журнали відкритого доступу і відкриті архіви. Журналам відкритого доступу, що отримали такі пожертвування, не доведеться шукати інших фінансових джерел.

3. Інші заходи. Відпускайте засоби, щоб допомогти звичайним журналам провести кодовані перетворення своїх попередніх матеріалів, якщо вони припускають забезпечити до них відкритий доступ. Прослідкуйте, щоб ваші дослідницькі фонди не підтримували журнали, що чинять активний опір відкритому доступу. Підтримуйте групи учених і дослідників, що проживають у певних регіонах і працюють у певних галузях науки, які активно прагнуть дістати відкритий доступ.

Науковим товариствам і професійним асоціаціям

1. Відкриті архіви. Створіть центральні

(що відносяться до певної галузі знань) і окремі (на базі певного закладу) відкриті архіви, а також поширюйте інформацію про них.

2. Альтернативні журнали. Запроваджуйте політику підтримки журналів відкритого доступу і відкритих архівів у своїй галузі, пропонуючи дослідникам друкуватися в них. Якщо ви видаєте науковий журнал, зробіть його доступним читачам в Інтернеті безкоштовно. В даний час є програмне забезпечення, яке понизить витрати шляхом автоматизації багатьох звичайних робіт, необхідних для публікації онлайн-журналу.

3. Інші заходи. Пропонуйте університетам відноситися до онлайн-експертних оцінок так само серйозно, як до тих, що з'являються у пресі.

Урядам

1. Відкриті архіви. Однією з умов присудження гранту повинна стати згода грантоотримувача поміщати результати виконаної роботи у відкритих архівах і/або публікувати їх в журналах відкритого доступу.

2. Альтернативні журнали. Прийміть єдині закони для всіх урядових організацій, що фінансують наукові дослідження. Дослідницькі гранти повинні включати фонди, які можуть піти на покриття витрат журналів відкритого доступу.

3. Інші заходи. Зберігайте копірайт на статті, написані в процесі досліджень, що фінансуються урядом, і дозволяйте публікувати результати робіт в громадських доступних доменах, щоб з ними могли ознайомитися якомога більше людей.

Громадянам

Сповістіть свої уряди, а також всі університети, фонди або професійні асоціації, з якими ви пов'язані, про те, що ви підтримуєте ідею відкритого доступу до всієї наукової і дослідницької літератури. Вимагайте, щоб інформація про дослідження, що проводяться на гроші платників податків, надавалася суспільству безкоштовно.

ІНФОРМАЦІЙНА ПРОГРАМА ІНСТИТУТУ «ВІДКРИТЕ СУСПІЛЬСТВО» ПІДТРИМУЄ БУДАПЕШТСЬКУ ІНІЦІАТИВУ «ВІДКРИТИЙ ДОСТУП» (14 лютого 2002 року)

Сьогодні був дан старт Будапештській ініціативі «Відкритий доступ» (BOAI), яка покликана прискорити зусилля, що робляться на міжнародному рівні, для забезпечення через Інтернет вільного доступу до науково-дослідних матеріалів у всіх областях науки. Ініціатива народилася під час зустрічі, організованої в Будапешті Інститутом «Відкрите Суспільство» (OSI). Для підтримки проєктів відкритого доступу Інформаційна програма OSI впродовж трьох років щорічно виділятиме по 1 мільйону доларів США.

Фінансування призначене для підтримки:

- розвитку бізнес-моделей і планів для забезпечення самоархівування і публікації матеріалів в системі відкритого доступу;
- використання бібліотечних мереж (наприклад, консорціум Electronic Information for Libraries (електронна інформація для бібліотек), який в даний час налічує 40 країн-учасниць (<http://www.eifl.net>) для мобілізації міжнародних сил на підтримку відкритого доступу;
- надання допомоги науковцям в країнах з

низьким і середнім рівнем доходу в покритті витрат, пов'язаних з публікацією матеріалів в журналах відкритого доступу;

- розробки інструментів і шаблонів програмного забезпечення для публікацій в системі відкритого доступу, самоархівування, індексації і навігації по сайтах;

- розвитку і просування філософії відкритого доступу у донорських фондах і організаціях, що фінансують науку і дослідження, бібліотеках, університетах; а також в урядах, організаціях, які розроблюють стратегії розвитку, і міжнародних організаціях у всіх країнах світу.

Надалі можливе надання Інститутом «Відкрите Суспільство» початкового фінансування для деяких видів ініціатив відкритого доступу і самоархівування. Під Ініціативою поставили свої підписи учасники Будапештської зустрічі і сотні приватних осіб і організацій з різних країн. У їх числі учені і дослідники, університети, лабораторії, бібліотеки і бібліотечні організації, фонди, журнали, видавництва, наукові товариства. На сайті приводиться список всіх тих, що підписали ініціативу, пропозиції і ідеї, а також докладний розділ питань, що «часто ставляться». Ми закликаємо приватних осіб і організації скористатися

цією інтерактивною функцією сайту, підписати ініціативу і прочитати про те, як кожен з нас може допомогти в розповсюдженні цього руху.

Інститут «Відкрите Суспільство» знаходиться в центрі неформальної мережі фондів і організацій, що охоплюють більше 50 країн світу і що підтримують цілий ряд програм. Інститут, заснований в 1993 році фінансистом і філантропом Джорджем Соросом, розробляє і проводить мережеві програми, надає гранти і здійснює інші міжнародні ініціативи. OSI подає підтримку і сприяння фондам Сороса в Центральній і Східній Європі, на території колишнього Радянського Союзу, в Гаїті, Монголії, Південно-Африканській Республіці, країнах Південної і Західної Африки, Латинської Америки. Для отримання додаткової інформації, будь ласка, відвідайте наш сайт (www.soros.org).

Інформаційна Програма OSI здійснює спостереження і координацію таких напрямів, як дослідження в області Інтернету, підтримка бібліотечних мереж і публікацій в Інтернеті, доступ до інформації.

Докладнішу інформацію можна отримати, зв'язавшись з Меліссою Хагеман за такою адресою: mhagemann@sorosny.org.

ІНСТИТУТ «ВІДКРИТЕ СУСПІЛЬСТВО» ВІТАЄ УЧАСТЬ ВИДАВЦІВ У БУДАПЕШТСЬКІЙ ІНІЦІАТИВІ «ВІДКРИТИЙ ДОСТУП» (12 квітня 2002 року)

У Інститута «Відкрите Суспільство» (OSI) давня історія відносин і співпраці з видавцями наукової літератури, і ми запрошуємо їх до участі в нашій крупній ініціативі по відкритому доступу, що нещодавно стартувала, відомій під назвою Будапештська Ініціатива «Відкритий доступ». Один з двох стратегічних напрямів Ініціативи дає видавцям можливість побачити, що створювані ними нові електронні журнали і дух проголошених ідеалів Ініціативи розділяють учені всього світу.

Основною частиною Ініціативи OSI, що проводиться спільно з видавцями, консультантами по бізнесу і бібліотекарями, є робота із створення зразка бізнес-планів для журналів, що забезпечують відкритий доступ. Для забезпечення підтримки вже існуючих журналів цього типу OSI надасть фінансування авторам з більш, ніж 65 країн, що розвиваються, з метою надання їм допомоги в публікації статей в цих журналах; детальніше про схему фінансування буде оголошено пізніше.

Особливі можливості надає Ініціатива видавництвам наукових товариств. Перехід до видань у відкритому доступі може виявитися дуже благотворним для невеликих наукових товариств,

які постійно знаходяться в стані боротьби за збереження журналів, які майже не приносять грошей; їх видавці можуть перейти до електронного доступу. Для крупніших видавців Будапештська Ініціатива пропонує стратегії, значно збільшуючи популярність їх журналів, а також можливість відходу від економічної моделі, яка повністю залежить від бібліотечних передплат. Серед видавців і фахівців бібліотечної справи широко поширена думка, що існуюча економічна модель не буде життєздатною. Організації учених і дослідників повинні працювати разом з видавцями над створенням альтернативних економічних моделей для системи наукових публікацій, яка намагається подолати кризу "серійних видань, що все заглиблюється".

Ця думка Будапештської Ініціативи заснована на визнанні того цінного внеску, який роблять видавці в існування відкритого доступу до наукової і дослідницької інформації. Світ науки був би значно бідніший без їх внеску. Інститут «Відкрите Суспільство» сподівається на спільну роботу з видавцями для збереження і підтримки їх цінної участі в нових економічно життєздатних моделях, що забезпечують відкритий доступ.